

مسکن

سر ۶ ۱ ۳۰ ۳ ۱

والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم دینی ، علمی ، ادبی ، سیاسی هفته‌ای مجموعه اسلامی در

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

صاحب و مدیر مسئول : ح . اشرف اریب

جلد ۱ - ۸

۵ نیسان ۱۳۲۸

پنجشنبه

۱ جمادی الاول ۱۳۳۰

عدد ۷ - ۱۸۹

اثر السفر ولا يعرفه منا احد حتى جلس الى النبي (صلم) فاسند ركبته ووضع كفيه على فخذيه وقال يا محمد اخبرني عن الاسلام الخ

بومقامده برسؤال مشهور وارد. دينرکه: جبریل امین آدمی شکله کیره رک روی زمینه ایندکده کندیسک التي یوز قنادلی اولان جسم اصلیری نه اولیوردی، روحی جسم آخره انتقال ایدنجه جسم مکعبیری برحیات اوله رق نصل قاله بیلیردی؟

بوسؤاله قارشى مواهب لدنيه ده شارح بخارى (بدرالدين عینی) مرحومك نقل ايتديكى عزالدين بن عبدالسلام حضرتلرينه منسوب جوابله اکتفا ایدلمشدر. جواب مذکور برروحك جسد آخره انتقالی جسد اصلينك موتی موجب اوله جغفی منعدن عبارتدر. دينرکه روح جبریل شکل آدمی اوزره اولان جسمه انتقال ايتديكى خالده کندى جسم مبارکلى بوتون معارف وادراکاتى حاوی اوله رق بر حیات قاله بیلیردی. روحك مفارقتيله طریان موت جریان عادت السیه به بناء بنی آدمه مخصوص بر کیفیتدر. ملائکه کرام حقننده ده اویله اولق عقلاً واجب دکلدرد.

بوسؤاله دهها باشقه صورتله ده جواب ویرلمشدر. صوفیه جماعتی ايسه عالم اجسام ايله عالم ارواح آراسنده لطافت وکثافت اعتباريله متوسط برعالم ديکر، عالم مثال اثبات ایدهرک او عالمده ارواحك تجسم ايله صور مختلفه ده ظهوری تجویز، بومقوله روایاتی بومنوال اوزره توجیه ایدیورلر.

لکن اکثرین عننده راجح اولان فتح الباریده (حافظ ابن حجر عسقلانی) طرفندن ویریلن جوابدرکه حین تمثله جناب جبریلک جسم اصلیسى حد ذاتنده اصلاً تبدل ایتیه رک مقدار زائدك مشاهده ایدن ذاتدن محتجب قالمسندن عبارتدر. چونکه شکل آدمیده تمثیل، انقلاب ماهیتی مقتضی دکل، بلکه محضاً تانیس مخاطب مقصیده بر شکل معروفده ظهور ایتک دیمکدر. ملائکه کرام ايسه - جلد اولده سبق ایلدیکی اوزره - بقدره الله بو خاصیه مالک بولتیورلرکه جهت فیه سی ده اوراده ایضاح اولمشدر.

مناسترلی اسماعیل حق

.....

افغانستان

.....

امیر عبدالرحمن خان

مابعد

اورا اهاالیسی سیادت ادعاسنده بولندی حالده سادات کرامك اخلاق نجیبه سنه مغایر حال و حرکتدن کری طورماز و فرصت بولدجه بربرینی اولدرمکدن چکینمز. نه ايسه بورادن ده حرکت ایدهرک (آبرک) قلعه سنه واصل اولدق و (نوشکی) یولنده یاغان یاغور واسن سرت روز کاردن المز، یاغمز طوناجق درجه لرده صیقیتی چکدک.

«دحیه بن خلیفه» [۱] رضی الله عنه شکل و سیاسنده ظاهر اوله رق قرآن کریمی تبلیغ و تعلیم ایدیوردی. بو شکل و صورتده ظهوری جناب دحیه نك وقعه بدردن صوکر و واقع اولان قبول اسلامیتی زمانندن اولدخی واقع اولیوردی. بونی استبعاد ایدنلر اصابت ایتمه مشلدرد. چونکه محبان مشارالیهك سعادت ازلیه سنی اظهار ایده چکی معلوم الهی اولسنه بناء کندیسى قبول اسلامیتدن اولده نزد سبحانیده مؤمن عد اولیوردی. حائز اولدینی حسن و جمال ايسه عديم الامثال اولمسندن طولانی جبریل امین علی الدوام اونك شکل و مثالی اوزره تمثیل ایتمش اوله بیلیر. روایت موثوقه ايله ثابت اولان وقایعه قارشى تعلل و اشتباه شان ارباب بصیرت دکلدرد. امام ترمذی رحمه الله عبد الله بن عمر رضی الله عنهما دن روایت ایتدیکی وجهله جناب دحیه حضور رسالتپناهى یه کلوب سعادت ازلیه سنی اظهار ایتدیکی هنگامده جبریل علیه السلامك اونك صورتنده ظاهر اولمقده بولندی بالذات رسول اکرم طرفندن حکایه بیورلمش، بر حدیث شریفده ده «اشبه من رأیت بجبریل دحیه» وارد اولمشدر.

اوت، جناب جبریل بر دفعه دحیه «رض» ك غیری بر رجل صورتنده ده ظاهر اوله رق بوتون اصحاب کرامه کورنمشدی. انجق اوزمان قرآن انزال ایتیموب مهمات دینیه عائد بعض اسئله ایراد ایدهرک طرف رسالتپناهندن اعطا اولنان اجوبه نك استماعيله حضاری مستفید ایتمشیدی. حضرت عمر الفاروق «رض» دن بوقصیه دائر مروی اولان حدیث شریفه حدیث جبریل دینیر. امام نووی حضرتلرینك مشهور حدیث اربعین کتابنده صحیح مسلم مندرجاتندن اولق اوزره مذکور ایتکنجی حدیث شریف بوندن عبارتدر. اوئانده ملک مشارالیه کندیسى کیمسه نك طانیادینى - اوزرنده علام سفر مفقود، صاحبلى غایت سیاه، البسه سى پك بیاض - بر ذات شکنده مسجد رسوله کیرمش ورسولا کرم حضرتلرینك اوکنه کله رک صوراجنى سؤاللری صورتقدن صوکر مسجندن حیقمش و بردها کورنممش ایدی، مؤخرأ رسول اکرمك اخبار عالیلى اوزرینه جبرائیل اولدینی تعین ایتمشدی. حدیث شریف شویله باشلار:

(عن عمر رضی اه عنه بينما نحن جلوس عند رسولاه (صلم) ذات يوم اذ طاع علينا رجل شديد بياض الثياب شديد سواد الشعر لا يرى عليه

[۱] دحیه نك دالی مفتوح قلنمقده جائزدر. فقط کسر دال ارجح و اشهردر. لسان یمانی اوزره لغت معناسی رئیس جنددرکه سرعسکر دیمکدر. کندیسى برای تجارت شامدن مکبه کلدیکی زمان جاللی مشاهده مقصیده قادی، ارکک بوتون اهالی کذرگاهنه دیزیلیرلردی. حدیثیه مصالحه سى عقد اولنوب مدینه منوره یه عودت سنیه وقوعندن صوکر ایدنجی سنه هجریه محرمنده مالوک اطرافه دین مینه دعوت سیاقنده نامه سعادتلر کوندرلیدی معلومدر. ایشته اوئانده قیصر روم اولان هرقله نامه هایونی ایصال ایچون دحیه حضرتلری مأمور قلنمشیدی (ابن دحیه) کندیسيله معروف اولان - تصانیف معتبره صاحبی - حافظ ابوالخطاب عمر بن حسن اندلسی مرحوم مشارالیهك نسلنددرکه مالوک مصردن ملک کاملک معلمی ایدی. ۶۳۳ سنه سننده ارتحال ایتمشدر.

سیستانی) قومانداسنده اولارق کلوب اموال و اشیا منی یغما ایدہ جکیر . اوسبدن اہالی یاقین بریرہ قاجوب کیزلہندی . جوانی ویردی .
عمجہم : - بزہ دلالت ایدہ رسہ کز سزمہ معاونتدہ بولونورز . دیدی .
اختیارلر ، اوکمزہ دوشوب برنجی شاہ کلک بولوندینی محلہ کوتوردیلر .
شاہ کل ، بزہ استقبال و مسافر ایدہ رک معاونتدہ بولونا جمزمہ ممنون اولدی . کیجہ یاریسی جاسوسلرندن ایکسی کلوب ، سیستان سواریلرینک قلعہ یہ یاریم منزل مسافہدہ بولونقلرینی و یارین صباح بورایہ کلہ جکیرینی خبر ویردی . شاہ کل :

— یارین ارکندن اہالی و اشیا ایلہ طاغک اوزہ رندہ تحصن ایتک ایستیورم . دیدی . عمجہم دہ نہ یایلمق لازم کلدیکنی بندن صوردی .
— نرہ یی ایستلرسہ اورایہ کیتسینلر . یالکزر برقلاووز ویرسینلرکہ اونک دلالتیہ سیستانلیرہ قارشی چیقالم . دیدم . شاہ کل ، برقلاووز براقوب کنیدیسی طاغہ چیقدی . بردہ برقاچ ساعت یورودکدن صوکرہ کوردیکمز توزدن سواریلرک کلکدہ اولدیغنی ادراک ایلہ جنکہ حاضرلاندق . بن عمجہمدن اول کیدوب سیستانلیرہ کوروتجہ شاشیردیلر و یاقلاشوب : — کیمسکمز ؟ دیہہ صوردیلر .

— افغانز ، پلوچ دکاز . جوانی ویردم . بوجواب اوزہ رینہ رئیسلیری یانمزہ کلدی . اوکا :

— شاہ کل و تبعہ سی افغانستان حکومتک تحت حمایتہ سندہ بولوندینی ایچین معاونتیرینہ کلک . سیستانلیر ، قطعاً اونلرہ ایلشیمہ لیدر . دیدم . رئیس ، سوزمی قبول ایتکلہ برابر شاہ کلک کلوب کنیدیسنہ سلام ویرمہ سنی شرط قویدی . یانمزہ قلاووزہ :

— کیت ، شاہ کلہ سویلہ . کلسین رئیسہ سلام ویرسین . دیدم قلاووز ، کیدوب تبلیغ ایتدیسہدہ شاہ کلک ہمیشہ سی ، برادرینی اولدورورلر ، یاخود اسیر ایدہ رلر فکریلہ صالیویرمہدی . تکرار آدم کوندہ ردم و :

— شاہ کل عمجہملہ کیتسین . بن دہ رھن اولارق قلعہدہ قالایم . دیدم . بوکا راضی اولدیلر . عمجہم دہ :

— شاہ کلی ، بش کون فضلہ آلیقویمایک . دیدم .

مابعدی وار

مترجی

طاهر المولوی

فائض خلیل افندی :

علوم عربیہ و ادبیات ایلہ فنون ریاضیہدہ بہرہ کالی صاحبی ذوقون برذات اولوب ۱۰۸۵ تاریخندہ یدی قلعہدہ (جابی زادہ مصطفی افندی) صلبندن دنیاہ کلہ رک تحصیل ابتدائیسنی بعدالاکمال علوم آلیہ و عالیہ یی قرہ خلیل ، بوستان صالح ، مستحی زادہ عبداللہ ، مطولجی افندیلرکی افاضلن و فنون ریاضیہ یی دہ زمانی ریاضیونندن اخذ و تعلم ایلہ دکدن صوکرہ تدریس علوم و تألیف آثارہ باشلادی . برآراق شعرلہدہ

(نوشکی) یہ وصولزده اہالی نک اعزاز واکرامنہ مظهر اولہرق برکیجہ قالدقندن صوکرہ حرکتلہ یولہ چیقدق . برقطرہ صوبی بولنمایان برچولہ دوشدیکمز ایچون کری دوئمہ یہ مجبور اولدق .
(خاران) طریقندن کیدہ رسہ کز یولکزر درت ، بش منزل اوزارہ ، اما راحت ایدہ رسکمز ؛ دیدیلرسہدہ بن ، چول یولندن کیتہ یی ترجیح ایلہ رک ایکی یوز دہوہ کرا لایوب او طریق ایلہ عزیمت ایتدک .
چوق شکرکہ ہرکون یاغور یاغدی و محتاج اولدیغمز صوتدارک اولوندی .

اون کون صوکرہ (چغائی) یہ یاقلاشدق کہ سیلرک یوللری بوزماسندن آتلردن اینہ یہ و دیزکینلرندن طوتوب دیزہ قدر چامور ایچندہ حیوانلری یدمہ یہ مجبور اولدق .

صوک منزلدہ کرک ارقداشلر ، کرک حیوانلر یورومکدن قالدیلر . بالذات یمک پیشروب بوسوتون قوتدن دوشمش اولان رفقایہ توزیع ایتدم . بیندیکمز بو کھیلان دن ماعدہ بوتون آتلردہ یرہ یاتمش و حرکتدن قالمشدی . شو مشقتلہ ایکی کون داہا یورویوب (چغائی) یہ کلک .

اورانک خانی استقبالمزہ کلہدیکی ایچون تعجب ایدیوردم . کندیمزہ منزل تہیہ ایلہ رک برقاچ کون استراحتدن صوکرہ خانک خدمہ بن بری کلوب افندیسنک زیارتمزہ کلک ایستہدیکنی خبر ویردی .

— شیمدی یہ قدر نیچین کلہدی ؟ دیہہ صوردم .

— اہالی ، آتلینی اوتلامق ایچین یایلاہ کیتدیکی جہتلہ شہردہ کیمسہ قالمامشدی . شیمدی عودت ایدنلردن بش یوز کیشی ایلہ ملاقاتکمزہ کلہجک . دیدی .

— بویورسون . جوانی ویردک . براز صوکرہ خان ، قلعہدن پیادہ اولارق چیقدی . معنی ارقہ سندہ برقطار تشکیل ایدہ رک کایوردی . اوکلرندہ بری طقوز ، دیکری اون ایکی یاشندہ ایکی کوچک بولونو . یوردی کہ صاحبیلرینک طوغدقلرندن بری صو وصابون کورمہدیکی آکلاشیلیوردی . بو کوچکلرک حالنہ مناسب بردہ سازندہ طاغیمی واردی .

ایشتہ چغائی خاننک اون بش کون ظرفندہ تدارک واجرا ایلہ یہ بیلدیکی مراسم استقبالیہ بونلردن عبارتدی .

چغائی دہ یکریمی بش کون قدر او طور دق . بو مدت ظرفندہ آتلمز ایجہ طویلاندی . چونکہ جوار ، چایرلی و اوتلو ایدی . بعدہ حرکت و (ہیرمند) نہری ساحلندن (پلاک) طرفہ عزیمتلہ الی کون صوکرہ (شاہ کل) موصلت ایتدک . بوراسی بلوچی سردارلرندن (شاہ کل) ک اسمنی آلمشدی . قلعہ سندہ ایکی اختیاردن باشقہ کیمسہ یوقدی کہ اونلردہ کورونمہ مک ایچین چالیشیورلردی . بونلری کوروب قلعہ نک نہ ایچین بوش براقیلیدیغنی صوردم .

— غاینات امیری (علم خان) ک عسکری (سردار شریف خان